

rá akartam mutatni arra, hogy kétséggel és bizonytalansággal terhes korunkban is lehet lelkiismeretesen élni bármely egyházban. Ha az egyházat nem örökre meghatározott dogmatikus kőszobornak tekintjük, hanem inkább szociológiailag egy-egy vándorló közösségnek, amelynek tagjai történelmileg összetartoznak és időben haladva beszélgetnek egymással és más közösségekkel múlttól és jelenről s mind ebben Istenről, akkor értelmessé és szabaddá válik az élet és a hit, érdemes közösséget formálni és egyházhoz tartozni. Matematika ez? Nem, hanem egy szakmájának nagyon sokat köszönő matematikus néhány, messze nem teljes gondolata világról és hitről, a teológia tudományáról.

Elhangzott a "Tudomány és Teológia" című konferencián, Debrecenben, 1993. július 10-én.

SIMONYI GYULA

AZ ÉLETHARMÓNIA...

Az utókor valószínűleg a történelem legsötétebb korszakai közé sorolja majd a XX. század második felét a fogyasztás dáridója miatt, amely kiszipolyozza, beszennyezi, veszélyessé teszi a Földet, világméretűvé teszi a nyomort, előemberteleneit a kisembert is. Az életharmónia olyan létforma, amikor kevesebb energiát fordítunk az anyagiak megteremtésére és az így szerzett kevesebb anyagot sem használjuk fel mind magunkra; így több energiánk és pénzünk jut a lelkiekre, az élet átélésére, önnevelésre, csendre, szellemi kincsekre és alkotásra, a szerelemre, a gyerekekre és a generációk együttműködésére, a barátságra és közösségre, az adásra és segítségre, a közösségteremtésre és társadalomformálásra, a természetbe illeszkedésre.

Ezért nevezem életharmóniának a nem-fogyasztói életformát, mert az ember akkor tud boldogan élni anyagi szegénységben (nem nyomorban!), ha nem-anyagi értékekben gazdag az élete. Az ökológia szemszögéből nézve az életünket, elsőként azt emelném ki, hogy a Földanya terhei jelentősen kevesbednek, ha a fogyasztást nagymértékben csökkentjük a magunk életében, és az életharmóniát vonzóan tudjuk élni, hogy elterjedjen. (A nem-fogyasztás NEM azonos a környezetvédelem költségeit lespóroló fogyasztással!) Másodikként emlitem, de súlyosságban első helyre tenném a világnomorfelszámolását.

Az életharmóniában létrejövő energia- és pénztöbblet képes a nemzeti- és világtársadalmat szolidárisabbá formálni, ha nem merül ki a beszédben, hanem személyes pénzbeli- és energia-adással (nem jelentéktelen adakozással!) előljár. (Ez közvetetten, de igen súlyosan ökológiai kérdés is, mert ahol a napi túlélés a gond, ott nem szempont a természeti források kímélése, s a harmadik világban folyó természet-pusztulások az egész Földre

veszélyesek.) Egy harmadik jó okunk is van arra, hogy ne fogyasztói életformában éljünk. Az, hogy a fogyasztói életformában elveszíténénk az életharmóniát. A kettő nem fér össze. Jézus két figyelmeztetésével érzékeltetném ezt. "Nem szolgálhattok két úrnak, az Istennek és az Anyagiaknak! Aki az egyiket szereti, szolgálja, az a másikat gyűlöli, megveti." (Lk 16,13) "Ahol a kincsöd, ott a szíved is!" (Lk 12,33) Gyakorlatilag a felsorolt területek, s végül még a család is tönkremegy a két keresős pénzhaszárban. Egy nagycsaládra ez különösen áll. Több gyerekhez több pénz kellene ugyan, de több idő is. Ebből az ütközésből csak akkor kerülhet ki harmonikusan a család, ha a nagyon szerény anyagi szintet választja. Lehetséges-e kevés pénzből élni? Ha van idő, ha van szellemiség és lelkiség, ha van baráti és rokoni közösség, akkor kevesebb pénz kell az élethez (pl. közlekedés, játékkészítés, szállás, gyerekvigyázás). Látok példákat egy keresős vagy két fél-keresős nagycsaládokra, akiknek marad pénzük adásra. "Hagyjuk meg az államnak a szegénység propagálását!" - figyelmeztetett egyik barátom.

Nagyon igaza van. Az életharmónia csak szélsőséges helyzetben váljon erős menedékké: "bármilyen szorosra is húzzák (a hatalmasok!) a nadrágszíjunkat, a boldogságunkat nem tudják elvenni!" Semmiképpen nem az elszegényedésbe való beletörődést akarom. Milyen társadalmi következményeket várok beletörődés helyett az életharmóniától? Egyrészt kritikus szemléletet: hogyan él az, aki beszél?

Hitelt a szavaknak csak a beszélő saját életében való megvalósulásuk adhat! Bizalmatlanságot szavazok a fogyasztói életformát élő írástudók és közéleti emberek iránt, beszéljenek akármit. A reprezentatív környezet csak az illető személyes ürességét és bűnös ostobaságát jelzi, hogy ti. kevesebb anyagi fogyasztással nem tud értékes életet élni, s a szegényekkel nem törődik. Másrészt kemény munkát (a kevesebb időben, az életharmónia szétzilálódása nélkül!) és kemény kiállást. Nem törődhet bele az elszegényedésbe, akinek a saját gyermekei mellett még néhány erdélyi és indiai gyermekről is gondoskodnia kell!

Nem térhetünk ki ellőé, hogy ilyen kiterjedt család kenyérkeresőinek Tekintsük magunkat! Nem törődhetünk bele, hogy a dőzsölés, az intézményesített erőszak és a tömeges gondatlanság nyomort termeljen, rombolja a természetet és kizsákmányolja a jövőt.

Tekintsünk tehát magunkra: tudunk-e egy anyagilag igen szerény életharmóniát megélni? Olyan vonzóan, hogy elterjedjen? Ha nem tudunk lemondani a fogyasztásról a nyomorultak és a jövő generációk érdekében, akkor a sok képmutató vezető és írástudó mellett ránk is érvényes József Attila kemény ítélete: "Szívére veszi terünk, gondunk, vállára venni nem bolond!"